

Regeringens proposition

1984/85: 184

om ändrad administration av studiehjälp och vuxenstudiestöd m. m.;

beslutad den 28 mars 1985.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga de förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

OLOF PALME

LENA HJELM-WALLÉN

Propositionens huvudsakliga innehåll

Den studiehjälp som utgår till alla elever under 20 år i gymnasiala skolformer betalas i dag ut via kommuner och landstingskommuner, som också tar emot elevernas ansökningar. Timersättningen vid grundutbildningen för vuxna handläggs också av kommunerna.

I propositionen föreslås att hanteringen av studiehjälpen och timersättningen överförs till centrala studiestödsnämnden (CSN) och studiemedelsnämnderna. Samtidigt skall hanteringen datoriseras och studiehjälpen och timersättningen utbetalas månadsvis genom kontoinsättningar.

De statliga vuxenstudiestöden administreras i dag i samarbete mellan CSN och vuxenutbildningsnämnderna å ena sidan, riksförsäkringsverket (RFV) och försäkringskassorna å andra sidan. De studiesociala myndigheterna prövar ansökningarna och beviljar stöd, medan försäkringsmyndigheterna svarar för beloppsberäkningar och utbetalningar.

I propositionen föreslås nu att hela ansvaret för såväl beviljning som utbetalning av vuxenstudiestöd förs över till de studiesociala myndigheterna och att den delvis manuella hanteringen av stöden ersätts av en datorbaserad handläggning inom studiestödets informationssystem (STIS). I samband med datoriseringen föreslås vissa mindre regeländringar.

Den nya ordningen föreslås träda i kraft den 1 juli 1986. De förändringar som föreslås förväntas innebära betydande administrativa besparingar för såväl staten som för kommunerna.

Förslag till

Lag om ändring i studiestödslagen (1973: 349)

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 3 § studiestödslagen (1973: 349)¹ skall ha nedan angivna lydelse.

7 kap.

3 §²

Särskilt vuxenstudiestöd kan utgå till studerande som har tillgodoräknats eller kan antagas komma att tillgodoräknas pensionspoäng enligt 11 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring för minst fyra kalenderår före det kalenderår för vilket vuxenstudiestödet skall utgå. Har studerande på grund av handikapp eller sjukdom varit förhindrad att arbeta, kan särskilt vuxenstudiestöd utgå även om pensionspoäng ej har tillgodoräknats den studerande för minst fyra kalenderår.

Med kalenderår för vilket pensionspoäng tillgodoräknats den studerande jämställes kalenderår efter 1959 för vilket sådan poäng ej har tillgodoräknats den studerande, om den studerande under året har

1. vårdat eget barn som ej fyllt tio år, vårdat person, som på grund av sjukdom, ålder eller handikapp varit i behov av särskild omvårdnad, eller haft inkomst av förvärvsarbete, i samtliga tre fall under förutsättning att verksamheten har haft minst sådan omfattning att den kan anses ha motsvarat vad som hade krävts för att pensionspoäng för året skulle ha tillgodoräknats,

2. utfört arbete på jordbruksfastighet som äges eller brukas av den studerandes make eller i rörelse som bedrivs av den studerandes make, om arbetet har haft minst sådan omfattning att det kan anses

Särskilt vuxenstudiestöd kan utgå till en studerande som har förvärvsarbetat under minst fyra kalenderår före det kalenderår för vilket vuxenstudiestödet skall utgå. Med förvärvsarbete får jämföras vissa andra verksamheter. Närmare bestämmelser om vilken omfattning förvärvsarbetet skall ha haft under ett kalenderår för att få medräknas samt om vilka andra verksamheter som får jämföras med förvärvsarbete, meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen utser.

¹ Lagen omtryckt 1981: 579.

² Senaste lydelse 1982: 266.

Nuvarande lydelse

ha motsvarat vad som hade krävts för att pensionspoäng för året skulle ha tillgodoräknats,

3. under minst sex månader fullgjort värnpliktsjämsgöring enligt värnpliktslagen (1941:967) eller vapenfri tjänst enligt lagen (1966:413) om vapenfri tjänst eller grundutbildning enligt lagen (1980:1021) om militär grundutbildning för kvinnor.

Vid tillämpning av andra stycket på studerande som ej är svensk medborgare beaktas endast verksamhet här i riket, om ej annat följer av bestämmelser som regeringen meddelar.

Andra och tredje styckena äger motsvarande tillämpning på verksamhet före 1960.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986.

Bestämmelserna i 7 kap. 3 § i deras nya lydelse tillämpas första gången på ansökningar som har ingetts efter den 1 januari 1986.

Föreslagen lydelse

UTBILDNINGSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1985-03-28

Närvarande: statsministern Palme, ordförande, och statsråden Lundkvist, Feldt, Sigurdsen, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson, Andersson, Boström, Bodström, Göransson, Gradin, Dahl, Holmberg, Thunborg, Wickbom

Föredragande: statsrådet Hjelm-Wallén

Proposition om ändrad administration av studiehjälp och vuxenstudiestöd m. m.

1 Inledning

Regeringen uppdrog i maj 1983 åt centrala studiestödsnämnden (CSN) att, efter samråd med Svenska kommunförbundet och Landstingsförbundet, utreda de närmare ekonomiska och administrativa förutsättningarna för att överföra utbetalningen av studiestöd enligt 2 och 3 kap. studiestöds-lagen (1973:349) samt timersättningen vid grundutbildning för vuxna (grundvux) till CSN.

CSN inkom med en rapport i ärendet i maj 1984. I rapporten föreslog CSN, i enighet med Svenska kommunförbundet och Landstingsförbundet, att CSN skulle ta över hanteringen av studiehjälpen, medan riks-försäkringsverket (RFV) och de allmänna försäkringskassorna skulle ta hand om utbetalningen av det förlängda barnbidraget. Samtidigt hemställde CSN om bemyndigande att slutföra förhandlingar med DAFA och Kommundata AB om en ADB-drift av studiehjälpsadministrationen samt om rutiner för insamling av elevuppgifter.

Med anledning av CSN:s rapport och hemställan uppdrog regeringen i september 1984 åt CSN att, som en förberedelse för ett överförande av studiehjälpsadministrationen från kommunerna till CSN och studiemedels-nämnderna, utveckla organisation, system och rutiner för en månadsvis utbetalning via kontoinsättning av studiehjälpen. Vidare bemyndigade re-geringen CSN att i samband härmed föra förhandlingar och, med erforder-ligt förbehåll för regeringens godkännande, teckna nödvändiga avtal.

I årets budgetproposition (prop. 1984/85: 100 bil. 10 sid. 401) anmäldes ärendet för riksdagen. Regeringen hemställde också att CSN skulle bevil-

jas en engångsanvisning för utvecklingsarbete och genomförande om 4 milj. kr. för budgetåret 1985/86. Jag anförde i budgetpropositionen att jag avsåg att vid ett senare tillfälle återkomma med förslag till de bestämmelser som kunde komma att krävas för den ändrade administrationen. Jag tar i det följande upp dessa frågor.

Regeringen uppdrog vidare i juni 1983 åt CSN och RFV att tillsammans utreda förutsättningarna för att minska kostnaderna för administrationen av vuxenstudiestöden.

De båda ämbetsverken redovisade i maj 1984 sitt uppdrag i form av en rapport. I rapporten föreslogs att ett samordnat ADB-baserat datorsystem skulle utvecklas för handläggnings- och utbetalningsrutiner för vuxenstudiestödsadministrationen. Ansvaret för tim- och dagstudiestöden föreslogs i sin helhet överföras till CSN och vuxenutbildningsnämnderna, medan det delade myndighetsansvaret skulle fortsätta vad beträffar hanteringen av de särskilda vuxenstudiestöden.

Statskontoret uttalade i ett yttrande över rapporten att kalkylerna borde förfinas innan någon slutgiltig ställning i frågan om datordrift kunde tas.

I september 1984 uppdrog regeringen åt CSN att, i samråd med statskontoret, utarbeta ett beslutsunderlag för ett slutgiltigt ställningstagande till ett ADB-baserat handläggningssystem för administrationen av vuxenstudiestöden. Utredningen borde enligt uppdraget innehålla två alternativa lösningar för administrationen, dels ett med ett delat myndighetsansvar, dels ett med CSN som ensam ansvarig.

CSN har i december 1984 till regeringen redovisat detta uppdrag. CSN föreslår att de studiesociala myndigheterna helt tar över vuxenstudiestödsadministrationen. CSN lämnar också detaljerade kostnadskalkyler för en datordrift. Statskontoret har i ett samrådsprotokoll uttalat att man anser att CSN:s rapport väl fyller de krav som ställs i regeringens uppdrag och tillstyrker att myndighetsansvaret för administrationen av vuxenstudiestöden och därmed sammanhängande uppgifter, bl. a. systemförvaltningsansvaret, helt överförs till CSN.

Den 12 mars 1985 hölls en överläggning inom regeringskansliet där CSN och RFV bereddes tillfälle att redogöra för sina resp. ståndpunkter.

Till protokollet i detta ärende bör fogas CSN:s rapport beträffande studiehjälpsadministrationen som *bilaga 1*, en sammanfattning av CSN:s och RFV:s rapport beträffande vuxenstudiestödsadministrationen som *bilaga 2* samt en sammanfattning av CSN:s rapport av december 1984 i samma fråga och statskontorets samrådsprotokoll till denna rapport som *bilaga 3*.

Jag har i de frågor jag nu tar upp samrått med cheferna för social- och civildepartementen.

2 Administrationen av studiehjälp m. m.

Mitt förslag: Administrationen av studiehjälp enligt 3 kap. studiestöds-lagen (1973: 349) samt av timersättningen vid grundvux överförs i sin helhet till de studiesociala myndigheterna; utbetalningen av de båda stödformerna datoriseras och görs månadsvis via konto.

CSN:s förslag: Överensstämmer i huvudsak med mitt förslag.

Bakgrund och skäl för mitt förslag: Det övergripande ansvaret för administrationen av studiehjälp och timersättning vid grundvux ligger hos CSN. Ansökan om stöd görs emellertid huvudsakligen till de kommunala skolstyrelserna resp., när det gäller landstingskommunal utbildning, till utbildningsnämnderna, som beviljar och utbetalar stöden.

Detta innebär att ca 500 organ är inblandade i handläggningen av studiehjälp. Denna handläggning är orationell och kostnadskrävande. Antalet handläggare inom en kommun som känner till studiehjälpssystemet och handläggningsrutinerna är få, vilket gör systemet mycket sårbart. Servicen gentemot eleverna är ofta bristfällig och behandlingstiderna otillfredsställande långa.

Moderna och rationella handläggnings- och utbetalningsrutiner gör det möjligt att överföra administrationen till färre enheter och genom ADB-stöd kraftigt rationalisera hanteringen. En datorisering möjliggör också utbetalning månadsvis, vilket ligger i linje med vad som den 1 januari 1985 har genomförts beträffande det allmänna barnbidraget.

CSN förordar i samråd med kommun- och landstingsförbunden att beviljning och utbetalning av studiehjälp tas över av de studiesociala myndigheterna och inordnas i studiestödets informationssystem (STIS). Jag delar CSN:s uppfattning att stora fördelar är att vinna med en sådan administrativ ordning. Kostnaden för handläggningen av berörda studiestöd minskar också högst väsentligt. Huvuddelen av den administrativa besparingen görs på kommunsidan, men även statsverket gör betydande vinster genom en större säkerhet i utbetalningssystemet men framför allt genom de räntevinster som blir en följd av månadsutbetalningen. Sammanlagt beräknas den årliga besparingen uppgå för kommunerna till ca 17 milj. kr. och för staten till ca 11 milj. kr.

När det gäller hanteringen av det förlängda barnbidraget till elever i grundskolan som har fyllt 16 år utreds f. n. olika lösningar. Jag avser att senare återkomma till den frågan.

Hanteringen av timersättningen vid grundvux regleras i en särskild förordning. Jag avser att senare föreslå regeringen sådana ändrade bestämmelser att utbetalningen av timersättningen kan göras via de studiesociala myndigheterna.

3 Administrationen av vuxenstudiestöd

Mitt förslag: Hela ansvaret för såväl beviljningen som utbetalningen av samtliga vuxenstudiestöd överförs till de studiesociala myndigheterna.

CSN:s förslag: Överensstämmer med mitt förslag.

Sammanfattning av skälen för mitt förslag: De problem i form av långa handläggningstider, höga administrationskostnader och brister i servicen till allmänheten, som kan konstateras vad gäller vuxenstudiestöden, kan i stort sett hänföras till de manuella rutinerna och i viss mån till det delade myndighetsansvaret.

Genom att gå över till en datorbaserad administrativ hantering vinner man mycket i form av minskade kostnader samt snabbare och säkrare handläggning. Genom att lägga över hela ansvaret för administrationen av stöden på de studiesociala myndigheterna får man ett sammanhållet studie-socialt stöd inom ramen för studiestödets informationssystem (STIS). För den enskilde innebär förändringarna kortare behandlingstider och att han/hon aldrig behöver vända sig till mer än en myndighet.

Bakgrund till och skäl för mitt förslag:

3.1 Nuvarande rutiner

Ansvaret för administrationen av vuxenstudiestöden är delat mellan CSN/vuxenutbildningsnämnderna (VUN) och RFV/försäkringskassorna.

I samband med vuxenutbildningsreformen 1975 inrättades de regionala vuxenutbildningsnämnderna med uppgift att bevilja vuxenstudiestöd och fördela medel för uppsökande verksamhet. Men eftersom VUN blev små myndigheter och därigenom sårbara behövde man hjälp med de administrativa rutinerna och viss personalförstärkning i samband med arbetstoppar. Problemet löstes genom att försäkringskassorna tog hand om beloppsberäkningar och utbetalningar och också bidrog med personalförstärknigar. VUN samlokaliseras också med försäkringskassorna, vilket underlättade samarbete och bidrog till att på ett smidigt sätt lösa lokalproblemen. Särskilt under de första åren var försäkringskassornas bistånd i vuxenstudiestödsadministrationen mycket betydelsefullt. De s.k. inlänen av personal från kassorna har emellertid succesivt kunnat minska i takt med att VUN har konsoliderats som myndigheter och funnit egna fungerande rutiner. VUN har också i allt högre grad integrerats i den studiesociala organisationen och ett närmande har skett mellan VUN och studiemedelsnämnderna.

För att ge en bakgrund till de förslag jag lägger fram lämnar jag här en kort redogörelse för nuvarande rutiner.

Vuxenutbildningsnämnderna beviljar stöden. Försäkringskassorna utför beloppsberäkning, samordning med socialförsäkringsförmåner och utbetalning av stöden med undantag av medel för uppsökande verksamhet, som utbetalas av CSN. De centrala myndighetsuppgifterna är delade mellan CSN och RFV. CSN svarar för anvisnings- och tillsynsarbete avseende verksamheten vid VUN och RFV för motsvarande verksamhet vid försäkringskassorna. Återbetalningssystemet handhas av CSN.

Det delade ansvaret förutsätter en nära samverkan mellan myndigheterna. Samverkan på central nivå sker genom regelbundna planeringssammankomster samt genom särskilda kontaktpersoner.

Ett särskilt avtal reglerar det icke författningsbundna personal- och lokalsambruket mellan försäkringskassorna och vuxenutbildningsnämnderna (RFFS 1978:14, ändrad 1983:6). På grundval av nämnda avtal har samverkan på lokal nivå utvecklats på olika sätt – oftast informellt och obyråkratiskt. På flera orter är VUN numera lokaliserad utanför försäkringskassorna och omfattas ej av avtalet.

Handläggningen vid flertalet VUN sker helt manuellt. CSN har, som delsystem i STIS, utvecklat ett ADB-system för handläggning av särskilt vuxenstudiestöd och tim-/dagstudiestöd samt för rekvisiton av tim-/dagstudiestöd. Systemet är nu infört vid vuxenutbildningsnämnderna i Göteborg, Stockholm, Växjö och Malmö.

Beräkning av dagbelopp som skall utgå i särskilt vuxenstudiestöd sker maskinellt i den allmänna försäkringens system.

Utbetalningen görs av försäkringskassornas kontor genom allmänna försäkringens ADB-system. Kontroller i samband med utbetalning görs vanligtvis manuellt vid försäkringskassorna. Vissa kontroller sker även genom ADB-systemet. Beräkningen av belopp som skall utbetalas sker delvis manuellt, delvis maskinellt vid försäkringskassorna för både särskilt vuxenstudiestöd och tim-/dagstudiestöd.

3.2 Nuvarande kostnader

Medlen för administrationen av vuxenstudiestöden tilldelas CSN över dels anslaget E 1. Centrala studiestödsnämnden m. m., dels anslaget E 2. Ersättning till vissa myndigheter för deras handläggning av studiesocialt stöd. Administrationen finansieras genom vuxenutbildningsavgiften. I sin anslagsframställning begär CSN medel för administrationen för CSN:s och VUN:s del liksom för de kostnader som uppstår inom RFV/försäkringskassorna. Det sistnämnda sker efter beredning med RFV.

Kostnaderna för vuxenstudiestödsadministrationen beräknas budgetåret 1984/85 till totalt ca 28,1 milj. kr. varav 6,9 milj. kr. hänför sig till RFV:s/försäkringskassornas del av administrationen.

3.3 Problem i nuvarande administration

Den kartläggning som genomförts visar bl. a. att

- servicen till de studerande i flera avseenden är mindre tillfredsställande
- handläggningen i flera avseenden är orationell och kostsam
- den ekonomiska uppföljningen är svår att göra

Exempel på otillfredsställande service är bl. a. långa behandlingstider – upp till 8 veckor kan förekomma för särskilt vuxenstudiestöd. Även rekvisitioner av tim- och dagstudiestöd har onödigt långa behandlingstider, vilket sammanhänger med det delade myndighetsansvaret. Det är också besvärligt för de studerande att vända sig till två olika myndigheter för att få svar på frågor; ingendera myndigheten har det kompletta underlaget för att lämna korrekta svar.

Ett visst dubbelarbete förekommer i handläggningen, vilket sammanhänger dels med det dubbla myndighetsansvaret, dels med den manuella hanteringen.

Det är vidare svårt att få fram en effektiv ekonomisk uppföljning med den nuvarande ansvarsfördelningen mellan två myndigheter.

3.4 Förslag till lösning

CSN och RFV är ense om att det finns en betydande rationaliseringspotential i handlägningsrutinerna för vuxenstudiestöden, att rutinerna kan utvecklas och att framför allt datorstödet bör byggas ut.

För att få en effektiv hantering och undvika dubbelarbete bör man, enligt min mening, lägga ansvaret för hela handlägningsrutinen inom *ett myndighetsområde och inom ett datasystem*. Det är då naturligt att lägga administrationen i sin helhet på de studiesociala myndigheterna. Det är redan i dag CSN och VUN som har ansvaret för vuxenstudiestödets sakliga innehåll, för regelsystemet och för anslagsfrågorna. De delar som i dag faller på försäkringskassorna är huvudsakligen av administrativ karaktär.

Jag menar också att det ligger stora fördelar i att samla hela den studiesociala hanteringen hos CSN och dess myndigheter, eftersom det finns ett nära och självklart samband mellan olika stödformer. Jag vill här erinra om att jag nyss har föreslagit att handläggningen av studiehjälp skall överföras till CSN och studiemedelsnämnderna, också i detta samband med övergång till datorrutiner inom STIS-systemet. Härmed kommer STIS att omfatta huvuddelen av alla studiesociala stödformer och innebära en registrering av praktiskt taget alla studerande i landet. Med anledning av STIS-systemets möjligheter att underlätta uppgiftsinsamlande och ge tillgång till uppgifter som inte bara rör studiestöd utan också antagning till utbildning, studiecavbrott etc. har CSN inlett ett samarbete med bl. a. skolöverstyrelsen, universitets- och högskoleämbetet och statistiska centralbyrån för att utreda möjligheterna att tillvarata de fördelar som registret kan ge.

Det samarbetet understryker också värdet av sambandet mellan det studiesociala området och utbildningsväsendet i övrigt. Studiestöden är en del av samhällets utbildningspolitik och det finns ett starkt behov av nära samverkan mellan de studiesociala myndigheterna och utbildningsanordnarna, så att det kan ske ett ömsesidigt informationsutbyte och en nödvändig samordning och anpassning mellan systemen. Också detta förhållande talar för att de studiesociala myndigheterna får ett ansvar för den totala studiesociala administrationen.

Det finns självklart också anknypningspunkter till socialförsäkringssystemen, men samordningsbehoven därvidlag är enligt min mening huvudsakligen av administrativ karaktär och bör kunna lösas smidigt oberoende av ansvarsfrågan.

4 Villkor för särskilt vuxenstudiestöd

Mitt förslag: Särskilt vuxenstudiestöd skall kunna utgå till studerande som har förvärvsarbetat under minst fyra kalenderår före det kalenderår för vilket vuxenstudiestöd skall utgå.

CSN:s förslag: Överensstämmer med mitt förslag.

Skäl för mitt förslag: Enligt regler bl. a. i studiestödslagens 7 kap. kan särskilt vuxenstudiestöd utgå till den studerande som har förvärvsarbetat i minst fyra år i sådan utsträckning att han har varit berättigad till pensionspoäng enligt lagen om allmän försäkring (ATP-poäng). ATP-poäng tillgodoräknas den som under ett år har haft en inkomst av förvärvsarbete, som överstiger basbeloppet, f. n. 21800 kr. Från huvudregeln finns en rad undantag, som t. ex. gäller studerande som på grund av sjukdom eller handikapp inte har kunnat arbeta samt studerande som har vårdat egna barn, legat i militärtjänst eller arbetat i eget företag etc.

I samband med att CSN nu föreslår nya administrativa rutiner för det särskilda vuxenstudiestödet konstaterar myndigheten att anknypningen till ATP-poäng innebär en betydande administrativ olägenhet, eftersom en extra kontroll rörande antalet ATP-år måste göras hos försäkringskassorna. En sådan ordning innebär såväl kostnader som förlängda behandlingstider.

När den dåvarande chefen för utbildningsdepartementet i samband med vuxenstudiestödsreformen (prop. 1975:23) föreslog att det skulle krävas ett antal förvärvsverksamma år för rätt till vuxenstudiestöd, fann han det också angeläget att förvärvsverksamheten skulle ha en viss omfattning. Kommittén för studiestöd åt vuxna (SVUX) hade föreslagit att förvärvs-

verksamhetens omfattning skulle definieras via år med ATP-poäng. Ett sådant system skulle ge en kontrollmöjlighet och underlätta för de studerande att dokumentera förvärvsverksamheten. För SVUX var definitionen särskilt viktig, eftersom utredningen föreslog att också vuxenstudiestödets nivå skulle bli beroende av antalet förvärvsarbetsår.

Nu förordade i stället regeringen i nyss nämnda proposition att studiestödets storlek skulle knytas till utbildningsbidragen *men man behöll kommitténs definition* av förvärvsarbete. Detta vann riksdagens bifall.

Behovet av en klart definierad förvärvsverksamhet är i dag inte så stort beroende dels på den utformning stöden fick, dels på att det i praktiken visat sig att flertalet sökande som kan komma i fråga för vuxenstudiestöd har minst 10 års yrkesverksamhet.

Jag delar CSN:s uppfattning att det mera hanterbara kravet på minst fyra års förvärvsverksamhet ger lika goda garantier för att den som beviljas vuxenstudiestöd har en anknytning till arbetsmarknaden som de nuvarande, mer komplicerade reglerna.

Mot denna bakgrund har jag funnit det ur administrativ synpunkt lämpligt och sakligt sett fullt acceptabelt att föreslå att nu gällande regler för att vara berättigad till särskilt vuxenstudiestöd ersätts med ett krav på att den studerande skall ha minst fyra års förvärvsverksamhet. Då jag inte avser att åstadkomma någon förändring i sak bör den nya lagbestämmelsen kompletteras med närmare föreskrifter om förvärvsarbetets omfattning och vilka andra verksamheter som i detta sammanhang bör jämföras med förvärvsverksamhet. Det gäller t.ex. perioder med arbetslöshet då, a-kassa eller s. k. KAS utgår, vård av barn m. m. Det bör ankomma på regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att utforma sådana bestämmelser.

5 Genomförande och vissa kostnadsfrågor

Mitt förslag: De förändringar jag här föreslår beträffande ändrad administration av vuxenstudiestöd och studiehjälp bör träda i kraft den 1 juli 1986. De föreslagna regeländringarna rörande vuxenstudiestöden bör gälla redan från den 1 januari 1986, och således tillämpas första gången på ansökningar som gäller höstterminen 1986.

CSN:s förslag: Överensstämmer med mitt förslag.

Skäl för mitt förslag: När det gäller studiehjälpsadministrationen har CSN enligt regeringens uppdrag redan påbörjat systemutvecklingen för ett nytt utbetalningssystem och har också i enlighet med regeringens uppdrag

börjat förhandling med DAFA om datordriften. Det bör således vara fullt möjligt att ha ett nytt utbetalningssystem i full drift den 1 juli 1986.

Förändringarna i administrationen av vuxenstudiestöden föreslås genomföras successivt. Jag räknar med att det nya systemet skall kunna tas i full drift den 1 juli 1986.

Den ändrade administrationen av studiehjälpen och vuxenstudiestöden bör föranleda ändringar i 1 kap. 6 § studiestödslagen. Då emellertid samma paragraf också berör hanteringen av det förlängda barnbidraget, avser jag att återkomma till regeringen med ett samlat förslag till lagändring vid ett senare tillfälle.

Vissa anslagsfrågor har redan behandlats i 1985 års budgetproposition (1984/85: 100 bil. 10). I övrigt avser jag att återkomma till anslagsfrågorna i 1986 års budgetproposition, eftersom de besparingar och omfördelningar som blir aktuella i huvudsak rör budgetåret 1986/87 och därpå följande budgetår.

Jag vill emellertid redan nu lämna en kortfattad redogörelse för de beräknade finansiella konsekvenserna av de förslag jag nu lägger fram.

Förslagen avses leda till betydande besparingar inom statsförvaltningen, men också för kommuner och landsting.

Vad gäller studiehjälpsadministrationen räknar CSN, som jag nyss har nämnt, med minskade kostnader om sammanlagt ca 29 milj. kr. årligen, varav ca 11 milj. kr. berör statsverket och resten kommuner och landstingskommuner. Besparingarna för statsverket hänför sig till ett minskat utflöde av medel på grund av säkrare rutiner och därmed minskade återkravförluster och färre felutbetalningar. Den stora posten är emellertid räntevinster i samband med övergången till utbetalningar månadsvis. Den besparingen beräknar CSN till 4,8 milj. kr. årligen om man antar en räntesats om 13%.

Kommunerna beräknas kunna spara i storleksordningen 17 milj. kr. genom minskade personalkostnader. Eftersom flertalet kommuner inte har heltidspersonal för handläggningen av studiehjälpsärenden räknar inte Svenska kommunförbundet med några större personalproblem i form av t. ex. friställningar. Kommunerna kan förväntas ha goda möjligheter att lösa eventuella problem genom omdisponeringar av personal och arbetsuppgifter. Snarare har det i kontakterna med kommunerna framförts mycket positiva synpunkter på den föreslagna ordningen.

Vissa ökade kostnader uppstår självfallet vid CSN och studiemedelsnämnderna. Dels rör det sig om initialkostnader för datorsystemet, dels om viss personalförstärkning vid studiemedelsnämnderna samt drift och underhåll av de nya ADB-systemen.

CSN har, som jag nyss nämnt, i årets budgetproposition anvisats 4 milj. kr. för utvecklingskostnader under budgetåret 1985/86. De ökade driftkostnaderna samt de ökade personalkostnaderna vid de studiesociala myndig-

heterna beräknas sammanlagt till ca 11,3 milj. kr. Samtliga kostnader är inkalkylerade och berör inte nyss nämnda besparing.

Även när det gäller vuxenstudiestödsadministrationen räknar jag med betydande besparingar. Sammanlagt räknar jag med en besparing för statsverket om 3,8 milj. kr., huvuddelen i samband med ökat datorstöd. Vid försäkringskassorna minskar personalbehovet med ca 58 årstjänster. Samtidigt ökar personalbehovet vid VUN i viss mån. Denna personalökning bör så långt möjligt tillgodoses genom att personal vid försäkringskassorna bereds möjlighet till anställning vid VUN. Berörda myndigheter bör gemensamt och efter samråd med de fackliga organisationerna, kunna medverka till bra lösningar för berörd personal.

De totala tillkommande kostnaderna vid CSN och VUN beräknar CSN till sammanlagt ca 4,8 milj. kr., huvuddelen i form av investeringskostnader och initialkostnader för datordriften. Även dessa kostnader uppstår huvudsakligen budgetåret 1986/87, varför jag återkommer med mer detaljerade kostnadsberäkningar i mitt förslag till 1986 års budgetproposition.

6 Upprättat lagförslag

De förslag jag nyss har lagt fram om ändrade bestämmelser rörande kravet på förvärvsarbete för att vara behörig att söka särskilt vuxenstudiestöd kräver ändringar i 7 kap. 3 § studiestödslagen (1973: 349).

I enlighet med vad jag nu har anfört har inom utbildningsdepartementet upprättats förslag till lag om ändring i studiestödslagen (1973: 349).

7 Hemställen

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. anta mitt förslag till lag om ändringar i studiestödslagen (1973: 349),
2. godkänna mina förslag om en ändrad administration av studiehjälp enl. 3 kap. och vuxenstudiestöd enl. 5, 6 och 7 kap. studiestödslagen (1973: 349),
3. godkänna mitt förslag om en ändrad administration av timer-sättning vid grundvux.

8 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta de förslag som föredraganden har lagt fram.

*Bilaga 1***RAPPORT (1984-05-04) AVSEENDE REGERINGENS UPPDRAG TILL CENTRALA STUDIESTÖDSNÄMNDEN OM ATT UTREDA DE EKONOMISKA OCH ADMINISTRATIVA FÖRUTSÄTTNINGARNA FÖR ATT ÖVERFÖRA UTBETALNINGEN AV STUDIEHJÄLP SAMT ERSÄTTNINGEN VID GRUNDUTBILDNING FÖR VUXNA TILL CENTRALA STUDIESTÖDSNÄMNDEN****1 Bakgrund**

Centrala studiestödsnämnden (CSN) har den 19 maj 1983 erhållit i uppdrag att, efter samråd med Svenska kommunförbundet och landstingsförbundet, utreda de närmare ekonomiska och administrativa förutsättningarna för att överföra utbetalningen av studiehjälpen enligt 2 och 3 kap. studiestödslagen samt ersättningen vid grundutbildning för vuxna till CSN. Bakgrunden till uppdraget var CSN:s förslag i rationaliseringsplan för den studiesociala verksamheten vilken överlämnades till regeringen den 18 januari 1982. Med utgångspunkt i regeringsuppdraget har CSN fastställt projektplan för utredningsarbetet.

Projektarbetet har bedrivits av en arbetsgrupp inom CSN. Kontinuerliga avrapporteringar och diskussioner har skett med företrädare för Svenska kommunförbundet och landstingsförbundet. Personalorganisationerna har fortlöpande kunnat följa projektarbetet i så kallade projektsamordningsmöten vid CSN.

Utredningen har bedrivits genom besök och enkäter till vissa kommuner, landsting och folkhögskolor. Förhandlingsupphandling har inletts med servicebyråer för ADB-drift av föreslagna system samt med postgirot och PK-banken avseende utbetalning till konto.

2 Nuvarande administration

Som framgår av rapporten är cirka 500 organ involverade i handläggningen av studiehjälp. Det har naturligtvis inte varit möjligt att med rimliga resurser göra en total kartläggning av administrationens detaljerade utformning vid varje enskild enhet. Det har dock varit CSN:s ambition att genomföra studier vid ett tillräckligt antal enheter av varierande storlek och med olika administrativa system. Sammanlagt i förstudie och nuvarande utredning har administrationen vid ett åttiotal organ kartlagts.

Efterhand som kartläggningsarbetet fortskridit har likartade uppgifter redovisats varför CSN, trots nämnda begränsningar i kartläggningen, anser att de resultat som framkommit är representativa och väl beskriver nuvarande förhållanden. Kartläggningen har redovisats i avsnitt tre i rapporten. Sammanfattningsvis anser CSN att åtgärder kan vidtas som:

- ökar servicen till eleverna genom en förenkling av ansökningsförfarandet och utbetalningen samt en större samordning av förfarandet med de olika stödformerna. Ansökningsförfarandet kan förenklas genom dels borttagande av ansökan om studiebidrag dels samordning av ansökan om tillägg med ansökan om återbetalningspliktiga studiemedel. För närvarande kan en sökande få utbetalningar av studiebidrag, tillägg och åb-medel vid olika tidpunkter och kan även få vänta på utbetalning av framför allt tilläggen. Det är angeläget att utbetalning kan ske snabbt, samordnat och på i förväg bestämda tidpunkter
- förenklar arbetet för kuratorer, elevkonsulenter (motsvarande) genom att ansökningshandlingen för studiebidrag borttas. Därigenom ökar förutsättningarna för kuratorer/elevkonsulenter (motsvarande) att ägna mera tid åt sina egentliga och mera väsentliga uppgifter samtidigt som servicen till den enskilde förbättras avsevärt
- minskar sårbarheten i handläggningen. Nuvarande sårbarhet är en konsekvens av att antalet handläggare vid varje kommun (motsvarande) är litet (oftast bara en). Samtidigt är det totala antalet handläggare vid samtliga kommuner (motsvarande) mycket stort vilket ger begränsningar i möjligheterna att fortlöpande utbilda tjänstemännen
- möjliggör en enklare och mera rationell handläggning genom förändringar i organisation, förändringar i rutiner och samtidigt ökat utnyttjande av ADB-tekniken. Utredningen har visat att administrationen för främst studiebidraget är alltför komplicerad med hänsyn till regelsystemets utformning. Väsentliga förenklingar kan åstadkommas. Handläggningen av tilläggen inom studiehjälpen och handläggningen av återbetalningspliktiga studiemedel har väsentliga likheter i prövningen. Dessa likheter kan tillvaratas i en mera samordnad prövning
- minskar kostnaderna för handläggning och utbetalning av studiehjälpen
- medför minskade räntekostnader. Detta görs genom att all utbetalning sker genom insättning på konto och samtidig dragning på statens checkräkning samt genom månadsvis utbetalning

3 Utvärdering och förslag till förändringar

I avsnitt 4 i rapporten¹ görs en utvärdering av alternativa förslag till förändringar samt redovisas CSN:s förslag till åtgärder. Förslagen kan sammanfattas enligt nedan:

Administrationn av studiehjälpen föreslås indelad i två huvudrutiner. Den ena rutinen avser studiebidragssystemet vilket svarar för den helt dominerande ärendevolymen och omfattar alla elever i gymnasieskolan som har rätt till studiehjälp. Rutinen bygger på långtgående utnyttjande av

¹ Den nämnda rapporten redovisas ej i denna bilaga.

ADB och samordning med befintliga system för gymnasieintagning. Den särskilda ansökan om studiebidrag föreslås utgå och i stället samordnas ansökan med ansökan om gymnasieplats. Vid kommunal vuxenutbildning, folkhögskolor och vissa andra enskilda skolor samt vid ungdomsuppföljningen finns ingen intagning motsvarande den som finns inom gymnasieskolan. Dessa skolor måste därför åläggas att i samband med terminsstart anmäla studerande till studiestödssystemet på en särskild ändrings-/anmälningsblankett.

Som alternativ till samordning med ansökan till gymnasieintagning har överväganden gjorts om en rutin för samtliga studiebidrag som bygger på en direkt rapportering från resp. skola till studiestödssystemet, dvs. den rutin som ovan föreslagits för bl.a. KOMVUX-studerande. I de offerter som inlämnats offerterar servicebyråerna olika alternativ. Med hänsyn till att det bör finnas ett dokument av vilket framgår vissa uppgifter om studiebidragsmottagaren förordas en lösning som bygger på samordning med gymnasieintagningen. F.n. finns dock stora skillnader i offererade priser. CSN anser därför att slutligt beslut om rutin bör fattas då upphandlingsförfarandet slutförts.

Den andra rutinen avser ansökan om inackorderingstillägg samt ansökningar om behovsprövat och inkomstprövat tillägg och återbetalningspliktiga studiemedel till yngre elever. För dessa stödformer förutsätts individuella ansökningar finnas kvar. Ansökan för behovs- och inkomstprövade tillägg samordnas med ansökan om åb-medel. Inackorderingstillägg söks på särskild blankett. Samtliga ansökningar ställs till studiemedelsnämnd som prövar och utbetalar. För att underlätta handläggningen utnyttjas det i studiebidragssystemet upprättade studiehjälpsregistret.

Båda delsystemen kopplas samman via ett gemensamt utbetalningssystem vilket för eleven betyder gemensam avisering och om möjligt samtidig utbetalning av all studiehjälp.

Utbetalning föreslås ske månadsvis i efterskott med obligatorisk kontoinsättning. Den första utbetalningen varje termin blir flytande i tiden med hänsyn till när beslut fattas. Den studerande kan efter önskemål begära överföring till konto hos annan bank. Genom den månadsvisa utbetalningen minimeras antalet återkrav.

Som framgår av rapporten har diskuterats frågan om till vem utbetalning skall ske, förälder eller eleven. I systemet möjliggörs utbetalning till både förälder och elev. CSN har därför valt att inte lämna något förslag i denna fråga. CSN vill dock framhålla att åb-medel till yngre elever utbetalas direkt till eleven samt att den enklaste lösningen i administrativt hänseende vore att betala ut till eleven direkt.

Avisering av beviljade stöd görs en gång per termin i samband med första utbetalningen av resp. stöd. Skulle inte beslut ha fattats om samtliga stöd vid första utbetalningen aviseras den studerande senare om efterföljande beslut. Av aviseringen framgår beviljade stöd och belopp fördelat på

stödtyp samt utbetalningstidpunkter. Aviseringen ges status av beslut och innehåller därför besvärshänvisning.

Genom tillgång till ett för båda delsystemen gemensamt studiehjälpsregister ges studiemedelsnämnderna ett effektivt hjälpmedel för eventuella återkrav. Det förutsätter att SMN får automatisk tillgång till taxeringsuppgifterna via ADB-systemet.

Det förlängda barnbidraget föreslås utbetalas via allmänna försäkringens system. Underlag lämnas i form av klasslistor från resp. rektor till försäkringskassans lokalkontor. Utbetalning sker till barnbidragsmottagaren. Information om det förlängda barnbidraget förutsätts kunna ges via den sista ordinarie barnbidragsaviseringen. På såvis ökar servicen till målgruppen liksom säkerheten i att de som har rätt till stödet också får detsamma.

Timersättning vid grundutbildning för vuxna föreslås administreras via kommunernas lönesystem och då företrädesvis det s. k. KPAI-systemet. Detta innebär ingen egentlig förändring för flertalet kommuner eftersom utbetalningen f. n. oftast sker på detta sätt.

För samtliga ovan föreslagna rutiner föreslås nuvarande rutin för medelsrekvisition förändrad. I stället för rekvisition av medel genom manuell rutin med centrala studiestödsnämnden föreslås, på samma sätt som för studiemedel, att en rutin införs med omedelbar dragnings av medel från statsverket. Onödiga ränteutgifter förhindras på detta sätt samtidigt som medelsrekvisition och avstämning elimineras.

4 Synpunkter på utredningen från remissinstanser

Rapporten har, enligt regeringens beslut, varit för samråd med Svenska kommunförbundet och landstingsförbundet. Den har därutöver sänts på remiss till studiemedelsnämnderna och vissa vuxenutbildningsnämnder.

Samrådsskrivelserna från kommun- och landstingsförbunden tillstyrker CSN:s förslag.

Studiemedelsnämnderna är positiva till utredningen. Nämnderna påtalar vissa praktiska problem som bör beaktas i samband med ett genomförande av förslagen. Betydelsen av att SMN tillförs resurser för merarbetet understryks samtidigt som de påpekar vikten av att se över arbetsorganisationen samt att i god tid göra en detaljerad personalplanering.

Vid remisstidens utgång har sexton vuxenutbildningsnämnder inkommit med yttranden på utredningen. Tre nämnder har meddelat att de avstått från att yttra sig.

Av de nämnder som yttrat sig är två VUN positiva till förslaget i sin helhet medan övriga VUN i allt väsentligt är positiva till föreslagna rationaliseringar i handläggning och utbetalning men underkänner CSN:s förslag vad gäller val av handläggande myndighet. Dessa VUN menar att vuxenutbildningsnämnderna borde vara handläggande och utbetalande

myndighet. En ordning där studiehjälpen handläggs vid SMN, innebär enligt VUN, en kraftig centralisering samt en stor sårbarhet genom att arbetstoppar för studiehjälpen sammanfaller med nuvarande arbetstopp för studiemedel vid SMN.

Beträffande VUN:s yttranden kan följande kommentarer göras:

Studiemedelsnämnderna handlägger redan i dag ansökan om återbetalningspliktiga studiemedel samt beslutar om återkrav av samma stödform. Fr. o. m. den 1 juli införs det så kallade extra tillägget som en stödform i studiehjälpen. Det extra tillägget ersätter de behovs- och inkomstprövade tilläggen. Vid prövning av rätten till extra tillägg inräknas i det ekonomiska underlaget hälften av beviljade studiemedel till föräldrarna. Sambanden till studiemedlen i prövningen är starka motiv för att lägga uppgiften att handlägga ansökan om extra tillägg på studiemedelsnämnderna. Genom sambanden i prövningen kan även ansökan om extra tillägg samordnas med ansökan om återbetalningspliktiga studiemedel i samma ansökningsformulär. På så vis erhålls även rationalitetsfördelar. Några motsvarande fördelar eller samordningsbehov finns inte inom vuxenstudiestödsområdet.

Extra tillägg utbetalas till dem som behöver studiestöd utöver det generella studiebidraget. Det kan därvid vid prövningen synas viktigt med möjligheter till lokala kontakter mellan elev/förälder och skolan. Med hänsyn till nuvarande regelsystems uppbyggnad där behovet av stöd prövas utifrån strikt formulerade och schabloniserade regler krävs dock inte denna närhet. En centralisering av den direkta prövningen till SMN innebär således inga större nackdelar för den studerande.

För att kuratorerna (motsvarande) skall ha förutsättningar att ge eleverna en riktig information om studiestöden krävs en regelbunden utbildning/vidareutbildning i regler och administration. En sådan utbildning kan också medverka till att underlätta arbetet för nämnda yrkesgrupper. F. n. ansvarar CSN tillsammans med kommunförbundet för en sådan utbildning. Med hänsyn till antalet handläggande organ kan inte nämnda utbildningsorganisation anses tillfredsställande. I de överväganden som gjorts i pågående utredning har det ansetts viktigt att utbildnings- och informationsansvaret decentraliseras till kuratorerna. Därför föreslås nedan att detta ansvar decentraliseras till studiemedelsnämnderna.

Beträffande resp. myndighets kontaktytor kan antas att VUN som länsmyndighet har mera utvecklade kontakter med rektorer, skolstyrelser (motsvarande) i sitt län. SMN har dock väl utvecklade kontakter med de personer, främst kuratorer, som samband finns till i handläggningen.

Beträffande de arbetstoppar vid SMN som VUN påtalar är det riktigt att inflödet av studiehjälpsansökningar förstärker en redan befintlig arbetstopp. Kartläggningen visar dock att ansökningsinflödet är relativt jämnt fördelat under arbetsanhopningen men med en förstärkt topp i anslutning till terminstart. Det totala antalet ansökningar om studiehjälp beräknas till

ca 50000. Vi har i beräkningar utgått ifrån att SMN i genomsnitt måste kunna klara ytterligare ca 2500 ansökningar per månad under de kritiska månaderna, dvs. augusti och september. Organisations- och personalplaneringen vid SMN måste således ske så att, beroende på SMN:s storlek, tre till sex personer förstärker kansliet under ett kvartal. CSN bedömer en sådan förstärkning som helt möjlig.

CSN anser således att SMN är den mest lämpade myndigheten för övertagande av studiehjälpshandläggningen. Detta innebär inte att CSN anser att den studiesociala regionala organisationen därmed är den mest ändamålsenliga. Tvärtom finns det anledning att göra en organisationsutredning för det studiesociala området. En sådan utredning bör dock anstå till dess studiestödets långsiktiga utformning klarnat.

5 Kostnader/intäker

I avsnitt 4.3.4 i bilagd rapport redovisas en detaljerad kostnads-/intäktskalkyl.¹ Av kalkylerna framgår att minskade kostnader redovisas såväl för staten som för kommunerna/landstingen. F. n. belastas i allt väsentligt kommuner/landsting för handläggningskostnaderna för studiehjälpen. Detta innebär att rationaliseringarna i första hand ger positiva effekter för kommunernas budgetar och kan således ej tillvaratas genom omedelbara indragningar på statens anslag för den studiesociala administrationen.

Under utredningsarbetets gång har bl. a. företrädare för kommuner och landsting aktualiserat frågan om i vad mån kommunerna (motsvarande) erhållit ersättning för sitt arbete med studiehjälpen. Frågan har ansetts viktig med hänsyn till hur besparingar vid ett genomförande av förslagen skall tillvaratas. CSN har inte diskuterat frågan vidare utan anser att denna fråga bör lösas mellan regering och kommunförbunden.

Sammanfattningsvis medför ett genomförande av förslagen förändring en minskning av kostnaderna för studiehjälpsadministrationen med ca 29 milj. kr. framräknat enligt nedan:

¹ Den nämnda rapporten redovisas ej i denna bilaga.

INTÄKTER

Intäktsslag

Personal vid kommuner (motsv.)	16,4
Minskad arbetsbelastning kuratorer (motsv.)	—
Personal vid CSN	0,41
ADB-kostnader, portokostnader m. m.	3,5
Ränta vid utanordning (räntesats 13 %)	4,8
Ränta på grund av månadsvis utbetalning (räntesats 13 %)	16,0
Minskade återkravs förluster	0,3
Mindre antal felutbetalningar	— ¹
Större antal rapporterade avbrott	— ¹
Utbildningskostnader	— ¹
Samtliga intäkter	41,4²
KOSTNADER	
Drift	5,4
Personal CSN	0,4
Personal SMN	3,5
Lokaler, tele m. m. vid SMN	0,7
Datakommunikation	0,1
Porto	1,15
Avskrivning	1,01
Personal rektorskanslier	—
Samtliga kostnader	12,26
Årlig besparing	ca 29,14³

¹ Kan ej beräknas.² Vid räntesatsen 11,5 % för ränta vid utanordning och månadsvis utbetalning blir samma intäkter 39,5 milj. kr.³ Vid räntesatsen 11,5 % för ränta vid utanordning och månadsvis utbetalning blir den årliga besparingen 27,4 milj. kr.**6 Hemställan**

Med hänvisning till vad som anförts ovan samt rapporten i bilaga 1 med underbilagor hemställer CSN om att förändringar beslutas som innebär att:

- beslut om studiebidrag fattas av SMN
- skolstyrelser (motsvarande) ansvarar för både initial rapportering av elever och månadsvis avvikelserapportering till studiestödssystemet samt för information och blankettutlämning om studiehjälp samt timer-sättning vid grundutbildning
- CSN ges bemyndigande att slutföra förhandlingar med DAFA och Kom-mundata AB samt teckna avtal avseende rutin för insamling av elevupp-gifter samt ADB-drift av studiehjälpsadministrationen
- handläggningen av extra tillägg överförs från kommuner (motsvarande) till SMN
- beslut om återkrav av studiehjälp fattas av SMN
- beslut om förlängt barnbidrag samt återkrav av samma stöd fattas av riksförsäkringsverket

- utbetalning av studiehjälp sker månadsvis genom STIS-systemet till konto i bank eller post enligt rutiner som redovisats i avsnitt 4 i bilaga 1¹
- CSN ges i uppdrag att slutföra förhandlingar och teckna avtal avseende månadsvis utbetalning och kontoinsättning av studiehjälpen
- CSN i STIS-systemet får tillgång till de taxeringsuppgifter som krävs för studiestödets handläggning
- utbetalning av förlängt barnbidrag sker av försäkringskassorna
- regelsystem förändras i enlighet med förslag i underbilaga 2 till bilaga 1¹
- medel för utvecklingsarbete och utrustning ställs till förfogande med 4 000 000 kr.
- medel för löpande drift tillförs anslaget E 1. Centrala studiestödsnämnden m. m. med 4 660 000 kr. samt anslaget E 2. Ersättning till vissa myndigheter för deras handläggning av studiesocialt stöd med 6 450 000 kr.
- CSN ges i uppdrag att utveckla organisation, system och rutiner i enlighet med förslag i bilaga 1¹ samt att i övrigt vidta de åtgärder som krävs för att avsedd förändring skall genomföras
- förändringen träder i kraft den 1 juli 1986
- utvecklingsarbetet får påbörjas senast den 1 januari 1985

Vid styrelsens behandling av detta ärende påtalades att regeringskansliet f. n. förbereder en proposition om studiestöd vid studier i svenska för invandrare. Om eventuella administrativa samband till handläggningen av studiestöd för grundläggande utbildning av vuxna förefigger, anser CSN, att administrationen av stöden bör bli föremål för vidare utredning.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit undertecknad Olsson, ordförande samt ledamöterna Ahlmark, Andersson, Björklund, Ebbeskog, Thellman-Gustavsson, Johannesson, Johansson, Kettner, Töllborn och Öhrsvik samt personalföreträdaren Hagberg. I övrigt har närvarit byråchefen Sundström, avdelningsdirektören Holmvall, byrådirektören Bülund samt byråchefen Johansson, föredragande. Särskilt yttrande samt reservation har lämnats av ledamoten Öhrsvik. Särskilt yttrande har lämnats av ledamöterna Ebbeskog och Kettner.

Samråd har skett med Svenska kommunförbundet och landstingsförbundet, vilka båda tillstyrkt förändringen.

Förhandling har skett enligt MBL varvid personalorganisationerna varit ense med myndigheten.

¹ Bilagor och underbilagor till rapporten redovisas ej i denna bilaga.

SAMMANFATTNING AV CENTRALA STUDIESTÖDSNÄMNDENS OCH RIKSFÖRSÄKRINGSVERKETS RAPPORT (1984-04-25) AV SEENDE REGERINGENS UPPDRAG TILL CENTRALA STUDIESTÖDSNÄMNDEN OCH RIKSFÖRSÄKRINGSVERKET ANGÅENDE FÖRUTSÄTTNINGARNA FÖR ATT MINSKA KOSTNADERNA FÖR ADMINISTRATION AV VUXENSTUDIESTÖDEN

1 Bakgrund och uppdrag

Efter framställan från centrala studiestödsnämnden (CSN) uppdrog regeringen den 25 juni 1981 åt myndigheten att utreda möjligheterna till en rationellare administrativ hantering av studiestödsfrågorna. CSN redovisade uppdraget den 18 januari 1982 genom att överlämna en rationaliseringsplan för den studiesociala verksamheten. I rationaliseringsplanen föreslog CSN bl. a. att regeringen skulle ge CSN i uppdrag att i samråd med riksförsäkringsverket utreda möjligheterna till effektivisering av vuxenstudiestödsadministrationen. Regeringen uppdrog den 2 juni 1983 till CSN och riksförsäkringsverket (RFV) att gemensamt utreda förutsättningarna för att minska kostnaderna för administrationen av vuxenstudiestöden. Med beaktande av formuleringen i regeringsuppdraget har myndigheterna fastställt projektplan för utredningsarbetet.

Projektarbetet har skett i tre etapper enligt nedan:

- Etapp 1: Kartläggning av nuvarande administration
- Etapp 2: Utarbetande av alternativ administration
- Etapp 3: Utarbetande av förslag

För projektarbetet har en gemensam arbetsgrupp tillsatts med företrädare för CSN, försäkringskassorna (Fk), RFV och vuxenutbildningsnämnderna (VUN). För enskilda delutredningar har mindre, oftast gemensamma, arbetsgrupper tillsatts. I projektet har ingått företrädare för ST-studiestöd och SACO/SR-föreningen vid de studiesociala myndigheterna samt försäkringsanställdas förbund (FF). Därutöver har SACO/SR vid försäkringskassorna inbjudits att delta i projektarbetet.

Kartlägningsarbetet har skett i nära samverkan med enskilda Fk och VUN.

2 Nuvarande administration

Vuxenstudiestöden, dvs. särskilt vuxenstudiestöd, dagstudiestöd och timstudiestöd, infördes budgetåret 1975/76 för att ge vuxna bättre ekonomiska möjligheter att ta ledigt från förvärvsarbete för studier. För att

underlätta rekryteringen av speciellt kortutbildade infördes även statsbidrag till uppsökande verksamhet på arbetsplatser. Bestämmelserna om dessa förmåner finns i studiestödslagen (1973: 349), studiestödsförordningen (1973: 418) samt i förordningen om statsbidrag till uppsökande verksamhet på arbetsplatser (1980: 483). Vuxenstudiestöden och rätten till ledighet vid studier är idémässigt kopplade till varandra.

Särskilt vuxenstudiestöd består av vuxenstudiebidrag och återbetalningspliktiga studiemedel. Dagstudiestöd består av inkomstbidrag och internatbidrag. Därutöver finns timstudiestöd.

Vuxenstudiebidraget, inkomstbidraget och timstudiestödet är skattepliktiga. Preliminärt skatteavdrag görs f. n. dock endast på vuxenstudiebidraget vid utbetalning av särskilt vuxenstudiestöd.

Organisation och arbetsrutiner

Ansvar för administrationen av vuxenstudiestöden är enligt instruktion delat mellan CSN/VUN samt RFV/Fk.

Det åligger vuxenutbildningsnämnderna att bevilja stöden. Försäkringskassorna utför beloppsberäkning, samordning med socialförsäkringsförmåner och utbetalning av stöden med undantag av medel för uppsökande verksamhet som utbetalas av CSN. De centrala myndighetsuppgifterna är delade mellan CSN och RFV där CSN svarar för anvisnings- och tillsynsarbetet avseende verksamheten vid VUN och RFV för motsvarande verksamhet vid Fk.

Det delade ansvaret förutsätter nära samverkan mellan myndigheterna vid fullföljandet av såväl de centrala som de lokala myndighetsuppgifterna. Samverkan på central nivå sker genom företrädesvis kvartalsvisa planeringssammankomster samt genom utsedda kontaktpersoner.

Ett särskilt avtal reglerar det icke instruktionsbundna personal- och lokalsambruket mellan försäkringskassorna och vuxenutbildningsnämnderna (RFFS 1978: 14, ändrad 1983: 6). På grundval av nämnda avtal har samverkan på lokal nivå utvecklats på olika sätt men sker oftast på ett informellt och byråkratiskt sätt.

Handläggningen vid flertalet VUN sker helt manuellt. CSN har, som ett delsystem i STIS, utvecklat ett ADB-system för handläggningsstöd för särskilt vuxenstudiestöd. Systemet infördes i februari 1984 vid VUN i Göteborg och Stockholm.

Beloppsberäkningen sker maskinellt för särskilt vuxenstudiestöd i allmänna försäkringens system.

Utbetalning görs av Fk:s kontor genom allmänna försäkringens ADB-system. Kontroller i samband med utbetalning sker vanligast manuellt genom uppgifter i akter vid Fk. Vissa kontroller sker även genom ADB-systemet. Beräkning av utbetalat belopp sker manuellt vid Fk för både särskilt vuxenstudiestöd och tim-/dagstudiestöd.

Vuxenutbildningsnämnderna

VUN är regionala statliga myndigheter. Verksamheten leds av en nämnd bestående av nio ledamöter. Tre av ledamöterna utses efter förslag från LO och två efter förslag från TCO. Fyra ledamöter utses av landstingsmötet. Nämndens sammansättning har fastställts med hänsyn till behovet av att ha kunskaper från arbetsliv och utbildningsområde. Vid varje VUN finns ett kansli vilket peronalmässigt varierar mellan två och tio tjänstemän. Det finns en VUN i varje län. Myndigheterna fattar beslut om rätt till särskilt vuxenstudiestöd, dagstudiestöd, timstudiestöd samt medel för uppsökande verksamhet på arbetsplatser.

Ansökningar inlämnas till VUN i anslutning till fyra tillfällen på året – 15 februari, 15 maj, 15 augusti och 15 oktober – varav 15 maj och 15 oktober är de tillfällen då flertalet ansökningar behandlas. Antalet ansökningar om SVUX under budgetåret 1982/83 uppgick till 56 700 varav 32 400 bifölls.

Försäkringskassan

Fk är enskilda juridiska personer med riksförsäkringsverket som tillsynsmyndighet. De är 26 till antalet – en i varje landstingskommun och en i vardera av kommunerna Göteborg och Malmö. Kassorna är organiserade med centralkontor och lokalkontor. Antalet lokalkontor är f. n. ca 450. Den del av studiestödsadministrationen som handhas av försäkringskassorna är i huvudsak förlagd till lokalkontoren som för handläggningen har ett ADB-system. Som nämnts tidigare handlägger centralkontorens sjukförsäkringsavdelning, för VUN:s räkning, registrering av beslut om avslag. Registreringen initierar också ett maskinellt utfärdat avslagsbeslut till den sökande. Dessa rutiner gäller också för de av lokalkontoren inrapporterade bifallsbesluten. Till beslutet bifogas broschyren "Information om särskilt vuxenstudiestöd". Besluten sänds som regel ut två gånger per vecka. Vid ansökningstillfällena i maj och oktober sänds besluten ut tre gånger per vecka.

Utbetalning av stöd sker på begäran av den studerande som sänder eller lämnar en "studieförsäkran/intyg" SFI till försäkringskassans lokalkontor. Har i studieförsäkran/intyg angivits frånvaro på grund av vård av barn skall blanketten "Försäkran – tillfällig vård av barn" bifogas.

Sjukpenning och föräldrapenning samordnas med det särskilda vuxenstudiestödet.

Beträffande tim-/dagstudiestöd erhåller registerförande lokalkontor från VUN de rekvisitioner från enskilda studerande och fackliga organisationer som godkänts av VUN för utbetalning. Rekvisitionen utgör underlag för registrering av en studiepost i försäkringskassans ADB-register. Vid registreringen kontrolleras vilka andra ersättningsärenden som är registrerade i systemet och som kan ha betydelse för utbetalningen. Uppgift erhålls också om andra förhållanden som kan påverka ersättningsrätten. I före-

kommande fall måste rekvisitionen tillsammans med aktuell utredning återsändas till VUN.

Ersättningsbeloppet räknas ut manuellt och noteras på ett utbetalningskvitto varefter uppgiften rapporteras till ADB-registret. Om facklig organisation genom fullmakt givits rätt att uppbära dagstudiestödets internatbidrag måste två kvitton skrivas. Ersättningen utbetalas över postgiro eller konto.

Utbett belopp noteras på rekvisitionen och någon särskild akt läggs inte upp.

Om facklig organisation själv rekvirerat internatbidrag sker utbetalning från försäkringskassans centralkontor. Det belopp som skall utbetalas har fastställts av VUN.

Har felaktigt studiestöd utbetalats informerar försäkringskassan VUN om hur stort belopp som felutbetalningen avser och om vad som orsakat felutbetalningen. Beslutar VUN att återkrav skall göras får försäkringskassan information härom och vidtar åtgärder som påverkar skatteredovisning och kontrolluppgift.

I registreringen av VUN:s beslut i försäkringskassans ADB-system ingår också registrering av vissa uppgifter för sammanfattande statistik. Uppgifterna återrapporteras till CSN via magnetband.

Centrala studiestödsnämnden

CSN svarar, som tidigare nämnts, för anvisnings- och tillsynsarbete avseende verksamheten vid VUN.

Vidare handlägger CSN återbetalningen av de återbetalningspliktiga studiemedel som ingår i SVUX samt de återkrav VUN fattat beslut om. CSN utbetalar medel för uppsökande verksamhet.

Riksförsäkringsverket

RFV ansvarar för driften av försäkringskassornas ADB-system och utövar tillsyn över försäkringskassornas handläggning av studiestödsärenden.

Besvärsordning

Besvär över beslut om rätt till SVUX, timstudiestöd eller dagstudiestöd samt beslut om medel för uppsökande verksamhet inlämnas till och handläggs av CSN.

Talan mot beslut av allmän försäkringskassa om belopp för SVUX samt tim- och dagstudiestöd förs genom besvär hos försäkringsrätt. Försäkringskassans beslut får dock inte överklagas av en enskild innan kassan omprövat sitt beslut.

Kostnader

Medlen för administrationen av vuxenstudiestöden tilldelas CSN genom dels anslaget E 1. Centrala studiestödsnämnden m. m. dels anslaget E 2. Ersättning till riksförsäkringsverket och postgirot. Administrationen finansieras genom en del av vuxenutbildningsavgiften. I anslagsframställning äskar CSN medel för administrationen för CSN:s och VUN:s del liksom för de kostnader som uppstår inom RFV/Fk. I det sistnämnda fallet efter beredning med RFV.

Kostnaderna för vuxenstudiestödsadministrationen är totalt ca 27 milj. kr. fördelat enligt nedan. Kostnaderna avser budgetåret 1982/83 (1 000 kr.):

CSN:s kostnader

centrala myndighetsuppgifter	1 450	
centrala administrativa stödjande uppgifter	240	
central informations- och blankettverksamhet	1 300	
återbetalningsadministrationen	1 200	
ADB-kostnader	40	4 230

VUN:s kostnader

löner VUN	10 900	
arvoden VUN	1 875	
omkostnader VUN	3 200	
lokaler VUN	1 200	17 125

RFV:s kostnader

centrala kostnader som datakostnader, systemunderhåll, blanketter, porto, beslut, utbetalningar	960	960
---	-----	-----

Fk:s kostnader

handläggning och utbetalning	6 360	6 360
Samtliga kostnader		26 675

3 Specialstudier av vissa funktioner och delrutiner i handläggningen

Allmänt

Genomförd kartläggning har visat att handläggningen av vuxenstudiestöden i flera avseenden är orationell. Detta ger ett inte oväsentligt merarbete och fördyrar verksamheten. Som en konsekvens av nämnda förhållanden blir servicen till de studerande i vissa avseenden mindre tillfredsställande. Exempel där servicen är otillfredsställande är behandlingstiden för en ansökan om särskilt vuxenstudiestöd. Denna tid har uppsatts till 4 veckor från ansökningstidens utgång till dess beslutet om stöd, avslag eller bifall, och belopp är den studerande tillhanda. Detta mål nås f. n. inte vid de större ansökningstillfällena i maj och oktober. Andra sådana exempel är behandlingstiden för rekvisitioner av tim- och dagstudiestöd. Mot nämnda bakgrund har i utredningsarbetet vissa funktioner och delrutiner i handläggningen specialstuderats. Även återkravshandläggningen har ansetts intressant att studera.

4 Förslag

Generella utgångspunkter

Med hänvisning till den kartläggning som genomförts och redovisats ovan är det CSN:s och RFV:s uppfattning att åtgärder kan vidtas som minskar kostnaderna för vuxenstudiestödsadministrationen. Åtgärderna bör även innebära att servicen till målgruppen förbättras.

För att sådana åtgärder skall få största möjliga effekter

- skall nya funktioner utvecklas i allmänna försäkringens system så att handläggningen av ansökningar om de olika vuxenstudiestöden ges ett kvalificerat ADB-stöd från inregistrering av ansökan till beslut om stöd och belopp
- skall realtid inkluderande direktuppdaterande tekniker tillämpas i systemuppbyggnaden
- skall utbetalningsrutinerna vidareutvecklas i ett samordnat administrativt system
- skall VUN via terminal ges tillgång till de uppgifter ur allmänna försäkringens system som behövs för handläggningen. Behörighets- och säkerhetssystem utvecklas därför så att endast de uppgifter som VUN behöver för handläggningen ges VUN
- skall administrationen av begäran om A-kasscentygen förändras och bli ett arbetsmoment i handläggningen av ansökan om särskilt vuxenstudiestöd
- skall utbetalning ske via konto
- kan rutinerna för särskilt vuxenstudiestöd å ena sidan samt tim-/dagstudiestöd och rekvisitioner å den andra sidan utvecklas på olika sätt med hänsyn till att regelsystemet är mindre komplicerat för tim-/dagstudiestöd. Med hänsyn till att någon samordning med socialförsäkringsförmåner inte finns vid rekvisitioner av tim-/dagstudiestöd kan denna rutin utvecklas så att allt manuellt arbete sker vid VUN
- utvecklas ADB-systemen så att VUN inom sitt kansli har tillgång till terminaler
- utnyttjas befintliga linjer, styrenheter m. m. vid Fk och därmed bearbetas systemen på RFV:s dator i Sundsvall

Rutiner för handläggning och utbetalning av särskilt vuxenstudiestöd, tim-/dagstudiestöd samt rekvisitioner av tim-/dagstudiestöd

I detta avsnitt redovisas förslagen till förändrade rutiner för handläggning och utbetalning. Inledningsvis under varje delavsnitt redovisas verbalt rutinens huvudflöde varefter grovt flödesschema redovisas. I en underbilaga¹ redovisas detaljerad kravspecifikation för ADB-systemet. Kravspecifikationen har utarbetats av CSN och skall vara styrande för

¹ Denna underbilaga redovisas ej i denna sammanfattning.

handläggningssystemens funktionella uppbyggnad. Den tekniska uppbyggnaden måste slutgiltigt avgöras i samband med genomförandet. Nedan talas genomgående om att transaktioner utvecklas för olika ändamål. Exakt hur arbetsmoment samordnas i transaktioner får likaså avgöras i samband med genomförandet.

Sammanfattning av förslagen rörande hanteringen av särskilt vuxenstudiestöd

Som föreslagits ovan ADB-baseras handläggningen vid VUN genom föreslagna rutinlösningar. Ett samordnat handläggnings- och utbetalningssystem utvecklas för vuxenstudiestödsadministrationen. Särskilda delsystem utvecklas för dels särskilt vuxenstudiestöd dels tim-/dagstudiestöd och rekvisitioner. ADB-systemet föreslås utvecklas i nära anslutning till allmänna försäkringens system med drift och efterbehandling förlagd till RFV:s ADB-system i Sundsvall. Härigenom nyttjas redan gjorda investeringar. I allmänna försäkringens system finns även uppgifter som behövs såväl för beslut om stöd som för utbetalning. Slutligen finns även uppbyggt datanät samt annan erforderlig utrustning.

Utöver de funktioner som redovisats i rutinförslagen skall funktioner finnas i varje delrutin för:

- ärendebevakning
- förskott (särskilt vuxenstudiestöd)
- reservrutin för utbetalning
- återkrav
- statistik
- bokföring
- medelsuppföljning
- arkiv- och gallring
- registervård

RFV avser att införa en ny utbetalningsrutin, den s. k. 5 B-rutinen även för vuxenstudiestöden. I och med att denna rutin införs effektiviseras utbetalningsfunktionen kraftigt. Samtidigt utvecklas rutin för skatteavdrag vid utbetalning av tim-/dagstudiestöd.

Krav på basteknik för vuxenstudiestödssystemen

I en särskild studie har utretts de tekniska möjligheterna att inom allmänna försäkringens system utveckla ett ADB-system för vuxenstudiestödsadministrationen enligt den kravspecifikation som redovisas i underbilaga.

Utgångspunkter för studien har varit att:

- informationsutbyte skall kunna ske mellan allmänna försäkringens system och STIS i olika avseenden
- realtidsteknik inkl. direktuppdatering skall nyttjas
- resp. myndighets information skall skyddas för otillbörlig användning

- CSN/VUN skall kunna utföra en effektiv internkontroll
- CSN/VUN skall ha maskinell tillgång till de uppgifter som krävs i handläggningen med beaktande av sekretess- och säkerhetskrav
- utrustningarna i allt väsentligt finns på plats

I utredningen har med anledning av kravspecifikationen särskilt studerats

- förutsättningarna för att kravet på "konverserandemod"-teknik inarbetas i allmänna försäkringens system
- överensstämmelsen mellan personuppgifter hos CSN som är kontrollerad mot samordnat person- och adressregister (SPAR) och personuppgifter i RFV:s system (gäller kopplingen till återbetalningssystemet)
- hur information skall lagras och utbytas mellan systemen. Detta avser främst
- uppgifter i utbildningsregistret hos CSN
- historiska uppgifter i CSN:s databaser
- uppgifter om utbetalda studiemedel
- uppgifter om prövningen av principiell rätt till svenskt studiestöd (DUS-prövning)

I de samtal som varit mellan CSN och RFV har myndigheterna ansett att ovan angivna problemområden är möjliga att lösa.

CSN/VUN inlemmas beträffande utbetalningsrutinerna tekniskt i allmänna försäkringens system som motsvarande ett Ck/Lk inom RFV. Därmed kan CSN/VUN behandlas för sig och möjlighet ges till CSN/VUN- unika statistikbearbetningar, ekonomisk uppföljning etc.

Organisation

Genom de förslag som lämnats ovan förändras det övergripande ansvarsförhållandet för vuxenstudiestödsadministrationen.

Beträffande särskilt vuxenstudiestöd föreslås oförändrad ansvarsfördelning, dvs. VUN ansvarar för beslut om rätt till stöd och Fk beslutar om vilket belopp som skall utgå samt verkställer utbetalningarna.

Föreslagen administration av tim- och dagstudiestöd innebär att VUN ansvarar för administrationen i sin helhet, dvs. både för prövning om rätt till stöd och utbetalning av stöd. Förändringarna medför ändring i studie- stödslag samt studiestödsförordning.

F. n. samordnas kontrolluppgift för vuxenstudiestöden med kontrolluppgift för andra förmåner som RFV/Fk utbetalar. I detta avseende föreslås att nuvarande ordning bibehålls av ekonomiska skäl trots att VUN övertar ansvaret för utbetalning.

Förändring måste även göras i SFS 1973:1125 om skatteavdrag från sjukpenning m. m.

Återkrav bör i första hand förebyggas genom att minimera orsakerna till återkravssituationerna. Åtgärder för detta är t. ex. att samordna handläggning och utbetalning på ett mera nära sätt samt att utöka ADB-stödet för

försäkringskassorna vid utbetalningarna. Detta gäller såväl vid brister vid samordning med andra förmåner som vid felaktiga beloppsberäkningar.

En annan åtgärd är att den som förorsakar att fel ersättning utbetalas också skall åtgärda, dvs. svara för återkravsbedömningen och beslutet. Härigenom vinner man både effekten av återkoppling till den som felat och att beslutet kan fattas snabbt. Kostnaderna för denna hantering torde också minska.

Fråga om återkrav efter felutbetalning av särskilt vuxenstudiestöd föreslås därför prövas av försäkringskassan. Förslaget kräver ändring av 9 kap. 1 § studiestödsförordningen vilket redovisas i underbilaga 2.¹

Besvär prövas av centrala studiestödsnämnden över beslut av VUN om rätt till särskilt vuxenstudiestöd och tim-/dagstudiestöd samt utbetalning av tim-/dagstudiestöd. Försäkringsrätterna prövar besvär över Fk:s utbetalning av särskilt vuxenstudiestöd.

Detaljorganisationen förändras ej vid VUN eller Fk på grund av förändringar i ansvarsfördelningen.

Ansvarsfördelning mellan CSN/VUN och RFV/Fk i den löpande verksamheten

Ansvar i den löpande verksamheten måste utgå ifrån det instruktions- och förordningsmässigt givna ansvaret. Detta har diskuterats ovan. Med hänvisning till förslag i nämnda avsnitt är det rimligt att följande ansvars- och arbetsfördelning utvecklas i den löpande verksamheten. Denna kan indelas i handläggning, beloppsberäkning och utbetalning inkl. återkrav.

CSN/VUN svarar för all handläggning av SVUX och skall därmed ha ansvar för effektiviteten i handläggningssystemet liksom för dess utveckling och anpassning. På motsvarande sätt svarar RFV/Fk för utbetalning av SVUX och blir därmed ansvariga för effektiviteten i utbetalningssystemet liksom för dess utveckling och drift.

CSN/VUN är ansvariga för både handläggningen och utbetalningen av tim-/dagstudiestöd och skall därför svara för effektiviteten i dessa system liksom för systemens utveckling och anpassning. Utveckling och drift av utbetalningssystemet samordnas mellan CSN och RFV.

Ansvar för återkravshandläggningen föreslås bli delat mellan CSN/VUN och RFV/Fk.

Återkrav som Fk fattar beslut om hanteras i allmänna försäkringens system vilket RFV/Fk administrerar och de återkrav som VUN fattar hanteras i STIS-systemet som administreras av CSN.

Med ovanstående ansvar som grund formulerar resp. myndighet krav på systemen. Dessa krav ställs till en planeringsgrupp i vilken ingår representanter för både CSN och RFV. Gruppen är beslutsför vid upprättande av planer. Planernas genomförande sker i projektform eller i ett löpande

¹ Denna underbilaga redovisas ej i denna sammanfattning.

ändringsarbete som normalt sker vid ett eller två tillfällen per år. Då projekt aktualiseras fastställs projektorganisationen av den planeringsgrupp som omnämns ovan. Det löpande ändringsarbetet får förutsättas ske som hittills. Inom CSN inordnas VUN-systemen i nuvarande ADB-organisation vilket innebär att vuxenstudiestödsenheten får det direkta ansvaret för systemens funktioner (systemägare). ADB-enheten stödjer vuxenstudiestödsenheten i ADB-tekniska frågor (delsystemansvarig) och kontaktpersoner utses vid VUN (ADB-ansvariga) med uppgift att bl. a. initiera förändringar och svara för systemens handhavande vid VUN.

Sammanfattningsvis föreslås att:

- systemägaransvaret formuleras enligt ovan. Huvudsaklig uppgift för systemägaren är att ställa krav på utveckling, anpassning och drift
- den planeringsgrupp som finns utnyttjas för att besluta om planer för utveckling, anpassning, etc.

Organisationen och ansvarsfördelningen för den löpande verksamheten skall slutligt regleras i ett avtal mellan CSN och RFV.

5 Effektbedömningar

Särskilt vuxenstudiestöd

Förändring i rutinerna för särskilt vuxenstudiestöd bedöms medföra ökad service till studiestödssökande samt förbättrad rationalitet och därmed minskade kostnader. Effekterna uppstår både vid Fk och vid VUN.

Verksamheten

Lämnade förslag ger direkta effekter på verksamheten enligt nedan:

- införande av ADB i handläggningen vid VUN medför förutsättning för ett förändrat arbetsflöde liksom en automatisering av rutinmässiga arbetsmoment. Detta får främst betydelse vid arbetstopparna i samband med ansökningstillfällena i maj och oktober. Sårbarheten i handläggningen minskar samtidigt som möjligheterna till en kvalitativt bättre handläggning ökar genom att tiden för prövning av ansökningarna kan ökas
- utveckling av ett samordnat ADB-baserat system för handläggning och utbetalning minimerar dubbelarbetet och förenar skilda arbetsmoment. Bl. a. elimineras dubbla registreringar, kontroller och utskrifter. Handläggning och initiering av utbetalning vid VUN samordnas vilket medför att utbetalningen kräver mindre resurser. Tidskrävande sändande av olika dokument mellan myndigheterna elimineras likaså. Genom åtgärderna rationaliseras verksamheten i sin helhet
- genom den förändrade utbetalningsrutin som RFV nu utvecklar införs ett förändrat och mera automatiserat utbetalningssystem. Därmed borttas vissa onödiga manuella arbetsmoment som exempelvis utskrifter av

- kvitton och akt. Därmed rationaliseras verksamheten vid Fk samtidigt som servicen till målgruppen ökar genom snabbare och säkrare utbetalning
- förändring av rutinen om begäran av A-kasseintyg bör medföra att ett större antal studiestödstagare som tillhör A-kassa kan få ett samordnat, slutligt beslut avseende både stöd och belopp. Dessutom kan beslutet erhållas tidigare än hittills med ökade förutsättningar för studiestödstagaren att planera ledighet och påbörja studier
 - obligatorisk kontoinsättning medför förutsättningar för ökad service till målgruppen liksom en billigare utbetalningskostnad.

Sammanfattning – kostnader/intäkter

Den totala personalbesparingen till 37 årstjänster, varav 27 avser införandet av 5B-rutinen vid Fk, eller uttryckt i kronor, ca 4 250 000 kr. Effekterna av utvecklingen av handläggningssystem vid Fk har ej beräknats och medtagits i ovanstående kalkyl. CSN och RFV är överens om att då ett år förflutit från driftstart göra en efterkalkyl med syftet att fastställa de totala effektiviseringsvinster av förändringen.

Utvecklingskostnaderna har som nämnts ovan i allt väsentligt ansetts inrymmas i myndigheternas löpande arbete och upptas därför inte som kostnad.

6 Genomförandeplan

De nu föreslagna rutinändringarna berör både försäkringskassorna och VUN-kanslierna. Ändringarna innebär att nya delar i ADB-system skall utvecklas och införas vilket förutsätter ett ganska omfattande förberedelsearbete. Med hänsyn härtill bör genomförandet ske stegvis och bedrivas gemensamt av CSN och RFV.

F. n. pågår en omläggning av RFV:s ADB-system. Omläggningen till bl. a. modernare teknisk utrustning beräknas komma så långt under våren 1984 att resursmässigt utrymme finns därefter för viss nyutveckling. Således har RFV för avsikt att under budgetåret 1984/85 vidareutveckla utbetalningssystemen för t. ex. vuxenstudiestödet i enlighet med vad som föreslås i denna utredning. Det är därför naturligt att utveckling av utbetalningssystemet utgör ett första steg. För detta talar också att besparingseffekterna för administrationen förväntas bli störst av ändrat utbetalningssystem.

Med dessa utgångspunkter bör den effektivare hanteringen av vuxenstudiestödet kunna utvecklas under budgetåret 1984/85 och besparingseffekterna kunna falla ut från budgetåret 1985/86. I det första steget utvecklas även handläggningsrutiner för tim- och dagstudiestöd samt rekvisitioner. Detta arbete påbörjas omedelbart med inriktningen att vara färdigt under våren 1985.

I det andra steget i genomförandet av de nya rutinerna utvecklas handläggningsstöd för särskilt vuxenstudiestöd. Ett sådant system tas i bruk under budgetåret 1985/86 och beräknas få full effekt från budgetåret 1986/87.

Den närmare detaljplaneringen förutsätts ske i samarbete mellan CSN och RFV. Genomförandet föreslås ske med egen personal från de båda myndigheterna och i enlighet med de samarbetsformer som verken gemensamt har antagit.

Ett gemensamt projekt initieras där

- CSN och RFV utvecklar rutiner och ADB-system i enlighet med tidigare redovisat förslag
- personal från VUN och försäkringskassorna medverkar i utvecklingsarbetet.

Projektet leds av en ledningsgrupp i vilken ingår företrädare för CSN, RFV, Fk och VUN. Personalorganisationerna erbjuds möjligheter att följa arbetet i ledningsgruppen.

Kostnader för systemutveckling, införande etc. beräknas utifrån självkostnader för resp. myndighet. Utvecklings- och driftkostnader redovisas i missivet.

SAMMANFATTNING AV CENTRALA STUDIESTÖDSNÄMNDENS RAPPORT (1984-12-19) AVSEENDE MÖJLIGHETERNA ATT ÖVERFÖRA VUXENSTUDIESTÖDSADMINISTRATIONEN TILL CENTRALA STUDIESTÖDSNÄMNDEN OCH VUXENUTBILDNINGSNÄMNDERNA

Nuvarande rutiner

Ansvar för administrationen av vuxenstudiestöden är enligt instruktion delat mellan CSN/VUN samt RFV/Fk.

Det åligger vuxenutbildningsnämnderna att bevilja stöden. Försäkringskassorna utför beloppsberäkning, samordning med socialförsäkringsförmåner och utbetalning av stöden med undantag av medel för uppsökande verksamhet som utbetalas av CSN. De centrala myndighetsuppgifterna är delade mellan CSN och RFV där CSN svarar för anvisnings- och tillsynsarbete avseende verksamheten vid VUN och RFV för motsvarande verksamhet vid Fk.

Det delade ansvaret förutsätter en nära samverkan mellan myndigheterna. Samverkan på central nivå sker genom regelbundna planeringssammankomster samt genom utsedda kontaktpersoner.

Ett särskilt avtal reglerar det icke instruktionsbundna personal- och lokalsambruket mellan försäkringskassorna och vuxenutbildningsnämnderna (RFFS 1978: 14, ändrad 1983: 6). På grundval av nämnda avtal har samverkan på lokal nivå utvecklats på olika sätt men sker oftast informellt och obyråkratiskt. På två orter är VUN numera lokaliserad utanför Fk och omfattas ej av avtalet.

Handläggningen vid flertalet VUN sker helt manuellt. CSN har, som delsystem i STIS, utvecklat ADB-system för handläggning av särskilt vuxenstudiestöd och tim-/dagstudiestöd samt för rekvisitionsförfarandet av tim-/dagstudiestöd. Systemet är nu infört vid vuxenutbildningsnämnderna i Göteborg, Stockholm, Växjö och Malmö.

Beräkning av belopp som skall utgå i särskilt vuxenstudiestöd sker maskinellt i allmänna försäkringens system.

Utbetalning görs av försäkringskassans kontor genom allmänna försäkringens ADB-system. Kontroller i samband med utbetalning sker vanligast manuellt genom uppgifter i akter vid Fk. Vissa kontroller sker även genom ADB-systemet. Beräkning av belopp som skall utbetalas sker manuellt vid Fk för både särskilt vuxenstudiestöd och tim-/dagstudiestöd.

Nuvarande kostnader

Medlen för administrationen av vuxenstudiestöden tilldelas CSN genom dels anslaget E1. Centrala studiestödnämnden m.m. dels anslaget E2. Ersättning till riksförsäkringsverket och postgirot. Administrationen finansieras genom vuxenutbildningsavgiften. I anslagsframställning äskar CSN medel för administrationen för CSN:s och VUN:s del liksom för de kostnader som uppstår inom RFV/Fk. I det sistnämnda fallet efter beredning med RFV.

Kostnaderna för vuxenstudiestödsadministrationen beräknas budgetåret 1984/85 till totalt ca 28,1 milj. kr. varav 6,9 milj. kr. hänför sig till RFV:s/Fk:s del av administrationen.

Problem i nuvarande administration

Den kartläggning som genomförts visar att

- servicen till de studerande i flera avseenden är mindre tillfredsställande
- handläggningen i flera avseenden är orationell och kostsam
- den ekonomiska uppföljningen är svår att göra
- vissa regler som ur studiestödssynpunkt är otillfredsställande också onödigtvis krånglar till administrationen

Exempel på otillfredsställande service är bl.a. långa behandlingstider, upp till 8 veckor kan förekomma, för SVUX. Även rekvisitioner av tim- och dagstudiestöd har onödigt långa behandlingstider vilket sammanhänger med det delade myndighetsansvaret. Det är också otillfredsställande för de studerande att de måste vända sig till två olika myndigheter för att få svar på sina frågor eftersom ingendera myndigheten har det kompletta underlaget för att lämna konkreta svar.

Ett omfattande dubbelarbete förekommer i handläggningen, vilket dels sammanhänger med det dubbla myndighetsansvaret, dels med den manuella hanteringen.

Det är vidare svårt att få fram en effektiv ekonomisk uppföljning med den nuvarande ansvarsfördelningen mellan myndigheterna.

CSN:s förslag

CSN konstaterar, mot bakgrund av den problembeskrivning av vuxenstudiestödsadministrationen som redovisas, att ett av huvudproblemen är det delade myndighetsskapet mellan CSN/RFV och VUN/Fk. Det andra huvudproblemet är den manuella ärendehantering på VUN och den både ADB-baserade och manuella ärendehantering på försäkringskassorna. CSN föreslår därför att en myndighet ansvarar för samtliga moment

i studiestödshandläggningen från handläggning av ansökan om stöd till beloppsberäkning och utbetalning.

En sådan lösning kan erhållas genom att hela vuxenstudiestödsadministrationen förs antingen till CSN/VUN-området eller till RFV/Fk-området. I det tidigare nämnda gemensamma uppdraget har myndigheterna föreslagit dels ett fortsatt delat myndighetsansvar för det särskilda vuxenstudiestödet, dels att ansvaret för tim-/dagstudiestöd i sin helhet överförs till CSN/VUN-området. I utredningsarbetet framförde CSN att servicen till den studerande skulle förbättras avsevärt om även beloppsberäkningen och utbetalningen av särskilt vuxenstudiestöd överfördes till CSN/VUN. Fördelarna består främst i att

- den studerande kan vända sig till en myndighet och få besked i alla sina frågor om studiestödet
- a-kasse- och arbetsgivarintyg skulle hanteras i en rutin som skulle medföra att nuvarande ordning med preliminära och missvisande beslut i flertalet fall kunde ersättas med en ordning med snabbare handläggning som även skulle resultera i *ett* beslut som också var det slutliga
- den enskildes studieförsäkran kan nyttjas till en aktiv dialog mellan vuxenutbildningsnämnden, skolan och den studerande
- en bättre ekonomisk uppföljning kan göras som ytterligare kan förbättra möjligheterna till ett effektivt utnyttjande av stöden

Sedan CSN:s och RFV:s uppdrag redovisades för regeringen har följande händelser inträffat som, enligt CSN:s bedömning, ändrat förutsättningarna:

- differentierade vuxenstudiestöd och SVUXA har införts. Erfarenheten av dessa förändringar visar på betydelsen av en samordnad organisation
- ADB-systemet för handläggningen vid VUN i Stockholm, Göteborg och Växjö har tagits i drift och de första reaktionerna från myndigheterna har vidimerat att handläggningen kunnat rationaliseras. Senare kommer även systemet att tas i drift i Malmö
- en analys av inflödet av studieförsäkran har gjorts som visar att ärendehaneringen inte ökar i den omfattning som CSN tidigare trott. Utredningen visar i stället att 1/3 av ärendena inkommer under "lågperiod" medan 2/3 inkommer i anslutning till "högperiod", dock inte i sin helhet vid allra största anhopning
- de större VUN har samlokalisrats eller håller på att samlokaliseras med studiemedelsnämnderna på samma ort. Därigenom får de större VUN personal- och tekniskt stöd vid anhopningar som minimerar svårigheterna vid dessa VUN

För att underlätta hanteringen av vuxenstudiestöden i ett ADB-system föreslår CSN vissa regeländringar. Dessa förutsätter ändringar i studiestödslagen och är således riksdagsbundna. CSN föreslår således att

- nuvarande krav på minst fyra års arbetslivserfarenhet med ATP-poäng för SVUX ersätts med ett krav på fyra års förvärvsarbete

- vuxenstudiestödet kopplas i beloppsberäkningshänseende direkt till dagpenning i a-kassa i stället för som nu sker till utbildningsbidraget
- samordningen gentemot sjukpenning och föräldrapenning upphör även för de studerande som avser att studera kortare tid än 6 månader. I stället utgår studiestödet vid sjukdom

Konsekvenser av CSN:s förslag

Arbetsförhållandena vid CSN/VUN och RFV/Fk påverkas av CSN:s förslag enligt följande:

Fk

- f. n. (budgetåret 1984/85) arbetar motsvarande 58 årstjänster vid Fk med vuxenstudiestödsadministrationen. Årstjänsterna fördelas på ett inte känt antal personer. Genomförs förslaget borttas samtliga tjänster vid Fk. I den mån nyrekrytering blir aktuell vid VUN föreslår CSN att personal vid Fk får möjlighet att omplaceras till tjänsterna utan beaktande av anställningsförordningens lydelse

VUN

- vid flertalet VUN (undantag Göteborg, Stockholm, Malmö och Växjö) införs ny teknik i handläggningen. Manuellt arbete ersätts med arbete vid terminaler. Denna förändring påverkar inte arbetsorganisationen vid VUN. Sedan två år tillbaka arbetar VUN med en s. k. grupporganisation vilket innebär att samtlig personal vid kansliet fullgör flertalet arbetsuppgifter
- i samband med att verksamheten överförs till CSN/VUN tillkommer tio tjänster vid VUN. Dessa tjänster tillförs med hänsyn till de tillkommande arbetsuppgifterna, vilka främst är handläggning av studieförsäkran, utbetalning av medel samt handläggning av a-kasse-intyg
- arbetsansökningsunder främst maj och november månader ökar med hänsyn till handläggningen av studieförsäkran

CSN

- genom föreslagen förändring tillförs CSN anvisnings- och tillsynsarbetet beträffande beloppsberäkning och utbetalning av vuxenstudiestöden. Enligt CSN:s mening innebär detta ett begränsat merarbete eftersom de centrala myndighetsuppgifterna för beloppsberäkning och utbetalning måste anses vara en fortsättning på motsvarande uppgifter för beviljningen. Nuvarande samråd med RFV upphör samtidigt
- utvecklings- och systemförvaltningsansvaret för ADB-system tillkommer vid CSN. Detaljorganisation och arbetsformer påverkas ej av denna förändring

RFV

- samtligt arbete vid RFV avvecklas. F. n. betalar CSN till RFV ersättning motsvarande tjänst.

Kostnadsberäkningar

Intäkter och kostnader vid förändring enligt CSN:s förslag.

Intäkter:

Allmänt innebär förslaget att verksamheten vid Fk och RFV överförs till VUN och CSN. Detta innebär i sin tur att samtliga kostnader vid RFV och Fk upphör, dvs. för budgetåret 1985/86 vid fullt genomförd förändring ca 5,2 milj. kr.

Kostnader:

Kostnader uppstår vid CSN för servicefunktioner samt vid VUN för handläggning och utbetalning av vuxenstudiestöden.

Kostnader vid CSN:

Utvecklingsarbetet för ADB-systemen för vuxenstudiestödsadministrationen är redan utfört vad avser handläggningssystemen vid VUN. För utbetalningssystemen har beräknats en utvecklingstid av 42 personveckor. Utvecklingsarbetet inryms i redan befintliga utvecklingsmedel genom omprioriteringar.

För datordriften av handläggnings- och utbetalningssystemen för vuxenstudiestöden har CSN gjort offertförfrågan till DAFA. Efter förhandlingar och med hänsyn till tidigare överenskomna rabatter med DAFA har den löpande driftskostnaden beräknats till totalt 1 775 000 kr. fördelat enligt nedan:

– datordrift	1 275 000
– linjer (fasta linjer för flertalet VUN, DATEX vid vissa)	500 000
Övriga kostnader för ADB-system	
– underhåll av utrustning	150 000

De årliga löpande ADB-kostnaderna beräknas således till ca 1 925 000 kr.

Investeringar krävs dels i ADB-utrustning vid 20 VUN, dels utbildning vid VUN enligt nedan:

- 50 terminaler. I kontakter med statskontoret har diskuterats inköp av rekonditionerade Alfaskop.

Enligt statskontoret beräknas kostnaden till 12 230 kr. per terminal inkl. moms.	612 000
6 % kalkylränta beräknat efter 5 års avskrivning	111 200
– 20 hard-copy printar á 10 000 kr. inkl. moms	200 000
– Cluster vid 18 VUN á 24 700 kr. inkl. moms	444 600
– Inträdesavgifter linjer/modem enligt DAFA offert	161 000
– 6 % kalkylränta för printar, cluster, linjer efter sju års avskrivning	194 000
Utbildningskostnader inkl. kalkylränta	118 000
Total investeringskostnad inkl. moms och kalkylränta	1 840 800
Avskrivningskostnad (fem resp. sju års avskrivning)	305 000

Andra kostnader vid CSN:

- personal för de centrala myndighetsuppgifterna motsvarande en tjänst till en kostnad av 200 000 kr.
- för utbetalningen av vuxenstudiestöden har CSN infordrat offerter från Föreningsbankerna, postgirot, PK-banken, Svenska Sparbanksföreningen samt Svenska Bankföreningen. Föreningsbankerna och postgirot har ej inkommit med separata offerter. I utvärderingen av offerterna, vilken ännu ej är slutförd, har kostnaden beräknats till totalt ca 650 000 kr. inkl. avisering till samtliga stödtagare
- portokostnader med utskick av beslut, kompletteringar, A-kasseintyg samt kontrollbesked ca 270 000 dokument. Kostnaden beräknas till 540 000 kr.

Samtliga kostnader vid CSN beräknas till 3 620 000 kr.

Kostnader vid VUN:

- VUN övertar, enligt CSN:s förslag, utbetalningen av vuxenstudiestöden. Handläggningen av SFI överförs därigenom till VUN. CSN beräknar 10 tjänster vid VUN för denna verksamhet 1 222 000

Kostnaderna vid VUN till följd av CSN:s förslag beräknas således till 1 220 000 kr.

De totala kostnaderna vid CSN och VUN vid förändring av administrationen enligt CSN:s förslag beräknas således till 4,8 milj. kr., vilket skall jämföras med motsvarande kostnad vid RFV/Fk, vilket beräknas till 5,2 milj. kr. Den totala besparingen jämfört med kostnaden budgetåret 1985/86 (8,6 milj. kr.) vid oförändrad administration uppgår således till 3,8 milj. kr. Kostnaderna i de båda alternativen är således i princip jämförbara. En skillnad finns dock så till vida att driftskostnaderna i CSN-alternativet är lägre än motsvarande kostnad i RFV-alternativet medan motsatt förhållande gäller beträffande avskrivningskostnaderna.

Sammanfattande lönsamhetskalkyl för de alternativa handlingsalternativen för förändring av vuxenstudiestödsadministrationen

De handlingsalternativ för vuxenstudiestödsadministrationen som diskuterats ovan sammanfattas nedan i lönsamhetskalkyl enligt nuvärdesmetoden. Kalkylräntan har upptagits till 6% efter samråd med statskontoret. Följande handlingsalternativ redovisas.

1. Nollalternativet, dvs. dagens administrativa uppbyggnad framräknad för budgetåret 1985/86

2. Förändrad administration enligt CSN:s och RFV:s gemensamma förslag den 4 maj 1984

3. Förändrad administration enligt CSN:s förslag i denna rapport.

1. Nollalternativet

År	1	2	3	4	5	6	7
Investering	8 600	8 600	8 600	8 600	8 600	8 600	8 600
+ årlig kostnad							
Nuvärde	8 600	8 113	7 654	7 221	6 812	6 427	6 063
Ack. nuvärde	8 600	16 713	24 367	31 588	38 400	44 827	50 890

2. CSN:s och RFV:s förslag den 4 maj 1984

År	1	2	3	4	5	6	7
Investering	5 805	5 200	5 200	5 200	5 200	5 200	5 200
+ årlig kostnad							
Nuvärde	5 805	4 906	4 628	4 366	4 119	3 886	3 666
Ack. nuvärde	5 805	10 711	15 339	19 705	23 824	27 710	31 376

3. CSN:s förslag i denna rapport

År	1	2	3	4	5	6	7
Investering	6 053	4 535	4 535	4 535	4 535	4 535	4 535
+ årlig kostnad							
Nuvärde	6 053	4 278	4 036	3 808	3 389	3 389	3 197
Ack. nuvärde	6 053	10 331	14 367	18 175	21 767	25 156	28 353

I ovanstående tabeller har framräknats nuvärdet för sju år beroende på den ekonomiska livslängden av viss utrustning. Som framgår även av beräkning enligt nuvärdesmetoden är lönsamheten stor i en förändring enligt både alternativ 1 och 2. De kostnadsmässiga skillnaderna mellan alternativen 2 och 3 är dock endast marginella.

Genomförande

CSN:s förslag föreslås genomföras successivt t. o. m. den 1 juli 1986 då alla system skall vara i drift. Den korta genomförandetiden är möjlig främst genom att ett ADB-baserat handläggningssystem redan är utvecklat vid några nämnder. Nyutvecklingen avser främst system för beloppsberäkning och utbetalning.

Grundläggande ADB-utbildning kommer att delges VUN-personal under första halvåret 1985 varför den systemspecifika utbildningen kan genomföras i god tid före genomförandepunkten.

Den instruktionsmässiga förändringen beträffande beloppsberäkningen föreslås träda i kraft från den 1 april 1986 och för utbetalning från den 1 juli 1986.

Statskontorets samrådsyttrande angående förslag till förändringar i ansvarsfördelningen m. m. inom vuxenstudiestödsadministrationen

Regeringen har genom beslut 1984-09-13 uppdragit åt centrala studiestödsnämnden (CSN) att i samråd med statskontoret utarbeta ett beslutsunderlag för ett slutgiltigt ställningstagande till ett ADB-baserat handläggningssystem för administrationen av vuxenstudietödet. Beslutsunderlaget bör vara utformat i enlighet med riktlinjerna i förordningen (1981:266) om investeringar i statliga ADB-system. Underlaget bör vidare innehålla två alternativa lösningar för administrationen av det särskilda vuxenstudiestödet; en där, enligt förslaget i ovannämnda rapport, centrala studiestödsnämnden ansvarar för beviljningen av vuxenstudiestöden, medan försäkringskassorna har hand om utbetalningsrutinen, och en där centrala studiestödsnämnden får hela ansvaret för såväl beviljning som utbetalning.

CSN har i enlighet med uppdraget kompletterat det tidigare redovisade materialet (CSN dnr 83-5513-143) angående förutsättningarna för att minska kostnaderna för administrationen av vuxenstudiestöden. Detta kompletterande material visar att förutsättningar finns för en avsevärd reduktion av kostnaderna för administrationen av vuxenstudiestöden. Om myndighetsansvaret inom vuxenstudiestödsområdet renodlas, finns förutsättningar för ytterligare besparingar.

Enligt statskontorets bedömning uppfyller här redovisat beslutsunderlag (med kompletteringar och förtydliganden översända 1984-12-13) väl de krav som ställs i regeringens uppdrag till CSN. Statskontoret tillstyrker att myndighetsansvaret för administrationen av vuxenstudiestöden och därmed sammanhängande uppgifter, bl. a. systemförvaltningsansvaret, helt överföres till CSN, att genomföras i huvudsaklig överensstämmelse med det nu framlagda förslaget av den 13 december 1984.

Innehåll	sid
Propositionens huvudsakliga innehåll	1
Propositionens lagförslag	2
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 28 mars 1985 ...	4
1 Inledning	4
2 Administrationen av studiehjälp m. m	6
3 Administrationen av vuxenstudiestöd	7
3.1 Nuvarande rutiner	7
3.2 Nuvarande kostnader	8
3.3 Problem i nuvarande administration	9
3.4 Förslag till lösning	9
4 Villkor för särskilt vuxenstudiestöd	10
5 Genomförande och vissa kostnadsfrågor	11
6 Upprättat lagförslag	13
7 Hemställan	13
8 Beslut	14
Bilaga 1 Rapport (1984-05-04) avseende regeringens uppdrag till centrala studiestödsnämnden om att utreda de ekonomiska och administrativa förutsättningarna för att överföra utbetalningen av studiehjälp samt ersättningen vid grund- utbildning för vuxna till centrala studiestödsnämnden ...	15
Bilaga 2 Sammanfattning av centrala studiestödsnämndens och riksförsäkringsverkets rapport (1984-04-25) avseende re- geringens uppdrag till centrala studiestödsnämnden och riksförsäkringsverket angående förutsättningarna för att minska kostnaderna för administration av vuxenstudiestö- den	23
Bilaga 3 Sammanfattning av centrala studiestödsnämndens rapport (1984-12-19) avseende möjligheterna att överföra vuxen- studiestödsadministrationen till centrala studiestödsnäm- nden och vuxenutbildningsnämnderna	35